

Is there any one who **מי איכא למאן דאמר שינוי מעשה לא קני** – maintains that a physical change does not effect acquisition

Overview

רבה¹, in support of רב יוסף (who maintains קונה (יאוש אינו קונה) (who maintains קונה (יאוש) from a ברייתא concerning a stolen קרבן that it is prohibited. אב"י assumed that this ברייתא was discussing a case where the thief stole a חולין animal and brings it for a קרבן after יאוש (and nevertheless it is not acceptable, proving that קונה (יאוש אינו קונה). רבה rejected this premise that he stole an animal, and maintains that he actually stole a קרבן. To prove his point רבה cites another ברייתא concerning טומאת זב; the זב can only be מטמא his couch [משכבו], but not a stolen couch. In this ברייתא the exclusion of a stolen couch cannot mean that he stole wool and made it into a couch, for everyone agrees that a שינוי מעשה is certainly קונה and it would be considered משכבו של הזב, but rather it means that he stole a couch; the same applies by a קרבן, that he stole an actual קרבן (not a חולין animal).² The entire refutation of רבה (to the proof of אב"י) is based on the fact that the ברייתא of משכבו must be discussing a case where he stole the משכב itself (not the raw materials to make a משכב) and therefore the ברייתא of קרבנו ולא הגזול is also discussing where he stole the קרבן itself (not a חולין animal). תוספות will explain why אב"י³ could not refute the ולטעמך and establish the ברייתא in a case where he did not steal the משכב but rather the raw materials and nevertheless (under certain circumstances) the שינוי is not קונה.

anticipates a question:

ולא בעי לאוקמיה כבית שמאי דאמר⁴ שינוי במקומו עומד –
And who ב"ש did not want to establish the ברייתא according to אב"י
maintain that a 'change' remains in its place. Seemingly אב"י⁵ could have responded to רבה that this ברייתא which רבה cites is according to ב"ש and it is indeed discussing a case of שינוי מעשה (where he stole wool and made it into a couch), similarly, the ברייתא which אב"י cites is discussing where he stole a חולין animal and was מקדיש it for

¹ רבא מהרש"ל amends it to read רבא.

² In both ברייתות there is a similar ליימוד; one קרבנו ולא הגזול and the other משכבו ולא הגזול. רבה maintains that just as משכבו ולא הגזול is referring to a case where he stole the משכב itself (not the raw materials that can be made into a משכב) similarly the ברייתא of קרבנו ולא הגזול is referring where he stole the actual קרבן (not an animal which can be made into a קרבן). This is the ולטעמך of רבה, that אב"י must also agree to this.

³ Alternately [or preferably] תוספות may be asking concerning רבה [or preferably רבא], or the הגמרא סוגית.

⁴ This is referring to the ב"ש on ה"ב concerning אתנן. According to ב"ש if he gave her wheat for her אתנן and she ground it into flour, this change does not alter its status and it remains זונה. Similarly even when there is a 'change' in the physical status of a stolen item it is still considered to belong to the owner and the thief does not acquire it.

⁵ See footnote # 3.

a קרבן after יאוש. This would refute the ולטעמך of רבה⁶. nevertheless אביי did not respond this way because he would rather not establish a ברייתא according to ב"ש since the הלכה is always כב"ה.

anticipates a difficulty with this answer:

אף על גב דאיכא נמי תנאי דסברי הכי בהגוזל קמא⁷ (לקמן דף צג, ב) –

Even though there are also various תנאים in קמא הגוזל who maintain this ruling of ב"ש that שינוי במקומו עומד, therefore perhaps the הלכה is like these תנאים (and – ב"ה who argue with ב"ש)

responds:

מכל מקום הלכה כבית הלל דשינוי קונה –

Nevertheless the הלכה is like ב"ה that שינוי is קונה and therefore אביי prefers that the ברייתא be אליבא דהלכתא –

strengthened his contention that concerning שינוי קונה the הלכה is כב"ה:

והתם נמי דחי רבא⁸ דכולהו תנאי מצו סברי כבית הלל ובכל הגמרא סובר כן –

And also, רבא, there negated the opinion that those aforementioned תנאים maintain that שינוי אינו קונה, but רבא rather insisted **that all those תנאים can agree with ב"ה** that שינוי קונה **and in the entire גמרא it is so maintained** that שינוי אינו קונה, therefore אביי could not reply that this ברייתא maintains שינוי קונה.

anticipates an additional difficulty:

ולא בעי לאוקמי בשינוי החוזר לברייתו דאיכא למאן דאמר דלא קני⁹ –

And אביי did not want to establish that the ברייתא is discussing a **change which is reversible, for there is one who maintains that a שינוי החוזר is not קונה**. Seemingly (again) אביי could have said that the ברייתא is discussing a case of גזל עמרא ועבדיה משכב (and the other ברייתא is discussing where he stole a חולין animal), and the reason the שינוי is not קונה is because it is a שינוי החוזר לברייתו and there is an opinion that שינוי החוזר לברייתו is not קונה, and the ברייתא follows that opinion.

responds that אביי could not assume the ברייתא follows the view that שינוי החוזר לברייתו is not קונה

דרב יוסף לא פליג עליה דרבה אלא ביאוש לחודיה –

For רב יוסף (whom אביי wishes to support) argues with רבה only concerning יאוש alone –

אבל שינוי מעשה אפילו בחוזר לברייתו דאירי ביה רבה כדפרישית לעיל –

⁶ רבה is discussing why אביי did not refute the ולטעמך of רבה. However even if the 'ולטעמך' would be refuted, רבה can (seemingly) maintain that קרבנו ולא הגוזל is referring to קרבן רבה.

⁷ It is אביי who states there that ישמעאל ור' אלעזר ור' יוחנן maintain that שינוי במקומו עומד all maintain ר"ש בן יהודה ור"ש ורבא ור"ש בן אלעזר ור' יוחנן.

⁸ This would seemingly support the contention (see footnote # 3) that תוספות was explaining why רבא did not establish to ברייתא according to the שינוי במקומו עומד (however on the other hand if this were indeed so תוספות should have states **גופיה** (דחי רבא גופיה). For if the question is on אביי, what proof does תוספות bring from the fact that דחי רבא when אביי disagrees with him (see previous footnote # 7).

⁹ This is סה, ב ד"ה הן on (according to תוספות [mentioned previously] ר' יוחנן לקמן צד, ב).

However concerning שינוי מעשה, even by a חוזר which is שינוי מעשה¹⁰ as I previously explained;¹¹ concerning this issue of [החוזר לברייתו] שינוי, there רב יוסף, -

לא פליג עליה:

Does not argue with רבה; rather he agrees with him that any שינוי מעשה even החוזר שינוי קונה. Therefore רב יוסף would not choose to establish the ברייתא according to an opinion with which he, רב יוסף, disagrees.

Summary

The ברייתא of משכבו cannot be established according to ב"ש (who maintain שינוי קונה is הלכה (כב"ה) that שינוי קונה. It can also not be established by a שינוי החוזר לברייתו since both רב יוסף and רבה agree that even a שינוי החוזר לברייתו is קונה.

Thinking it over

שינוי החוזר states (in the end) that רב יוסף agrees with רבה that (even) a שינוי החוזר שינוי קונה (and that explains why אב"י did not establish the ברייתא by a שינוי החוזר לברייתו). When תוספות asked his original question (that the ברייתא follows the view of ב"ש), why did he not answer that רב יוסף maintains that שינוי קונה (and therefore we cannot establish the ברייתא according to those who maintain שינוי אינו קונה)?!¹²

¹⁰ This can be found on the עמוד א' where רבה states that שינוי קונה. There is no argument there from רב יוסף; indicating that concerning שינוי, there is agreement between רב יוסף and רבה.

¹¹ סה,ב ד"ה הן.

¹² See מהוד"ב למהרש"א א.